

תלמודו בידו

יכמות

דף עה עמוד ב

[א] איזה פצוע דכא וכרות שפכה שאסור לבא בקהל, ואיזה כשר ?

[ב] ניקב הגיד באלכסון, מצד אחד מתחת העטרה ומצד שני מעל העטרה, האם פסול ?

[ג] כמה צריך להישאר מן העטרה כדי שלא יחשב כרות שפכה ?

[ד] נחתך הגיד באלכסון עד חודו כקולמוס, או חתוך בתוכו כמרזב, האם פסול ?

[א] פסול: נפצע או נמעך או נכרת, הגיד או אחת מן הביצים או חוטי הביצים [שאינו מוליד]. ניקבו או נמקו מחמת מכה והוקטנו, או חסרו כל שהוא.
כשר: נולד עם ביצה אחת, שלא אסרה תורה אלא פצוע, דך או כרות. פצוע בידי שמים, כגון על ידי רעמים וברד, או שנולד כך. והטעם:
1. "פצוע" [שלא כ"הפצוע"] משמע שנפצע אחר לידה.
2. פצוע נסמך ל"לא יבא ממזר", ללמד שנפסל רק אם נעשה בידי אדם.

[ב] סבר ר' חייא בר אבא: כשר, הואיל ואין שני ראשי הנקב במקום הפוסל ולמעלה מן העטרה. ר"י בן לוי: פסול, כי למעלה מן העטרה אפילו נקב כל שהוא מעכב את ההולדה.

[ג] כשר: נשאר לצד גופו אפילו כחוט השערה על פני רוב היקף העטרה.
פסול: נחתך רוב הקף העטרה כלפי הגוף, ונשאר מלא החוט מן העטרה אפילו על פני היקף כל הגיד בצדה כלפי קרקע.

[ד] רב הונא: כקולמוס כשר, שאין אויר נכנס בתוך הגיד, וראוי הוא להוליד. כמרזב פסול, שנכנס לתוכו אויר ומצננו, ואין הזרע מתבשל.
רב חסדא: כקולמוס פסול, שנחסר מעוביו של הגיד, ואין האבר מתחמם בצירי הרחם. כמרזב כשר, שלא נחתך הגיד בעביו והאבר מתחמם ומזריע ומוליד.
רב פפא: שניהם כשרים, ואפילו שנחתכו כך למעלה מהעטרה כלפי הגוף.